IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej**
(nr 232)
z dnia 20 czerwca 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 232)

20 czerwca 2023 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Tomasza Ławniczaka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. (druk nr 3305) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 3371) w zakresie:

1) części budżetowej 34 – Rozwój regionalny:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami,
d) dotacje podmiotowe i celowe;

2) państwowego funduszu celowego – Funduszu Rozwoju Regionalnego;

3) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego: (z wyłączeniem subwencji oświatowej),
– dochody i wydatki;

4) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 23, 32, 42, 45, 47, 49, 51 i 67;

5) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska,
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

6) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;

7) części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze,
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

8) programów wieloletnich w układzie zadaniowym.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marcin Horała** sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikiem, **Agnieszka Bernaś-Coşkun** p.o. wicedyrektor Departa-

mentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli, **Aneta Cieloch** dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów, **Elżbieta Milewska** zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów, **Danuta Chudzik** zastępca dyrektora Departamentu Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów, **Zdzisława Wasążnik** zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządowych Ministerstwa Finansów, **Edyta Muszyńska** zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Marek Woźniak** członek zarządu Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych, prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Łodzi oraz **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sławomir Jakubczak** i **Damian Stanisławski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Szanowni państwo, otwieram 232. posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Witam panie i panów posłów. Witam także zaproszonych gości. W szczególności witam przedstawicieli Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, w szczególności zaś witam sekretarza stanu pana ministra Marcina Horałę. Witamy, panie ministrze. Witam pana Marcina Sobczyńskiego, zastępcę dyrektora Departamentu Budżetu w tymże ministerstwie. Witam także przedstawicieli Ministerstwa Finansów, w szczególności panią Anetę Cieloch, dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej. Witam panią Elżbietę Milewską, zastępcę dyrektora. Witam panią Dorotę Jaworską, dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczych. Witam panią Zdzisławę Wasążnik, zastępcę dyrektora Departamentu Finansów Samorządowych. Z innych instytucji witam przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli panią Agnieszkę Bernaś-Coşkun, pełniącą obowiązki wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej. Wreszcie zdalnie witam przedstawiciela Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych pana Marka Woźniaka, prezesa SKO w Łodzi. Witam także przedstawicieli korporacji samorządowych, w szczególności pana Marka reprezentującego Związek Miast Polskich.

Posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Zanim przejdziemy do realizacji porządku dziennego, sprawdzimy kworum. Proszę o naciśnięcie dowolnego przycisku do głosowania. Informuję, że zgłoszenia do zabrania głosu w dyskusji przez posłów należy wysyłać pod podany adres, a więc kstr@sejm.gov.pl.

Jednocześnie informuję, że posłowie, członkowie Komisji obecni na sali obrad, głosują przy użyciu urządzenia do głosowania za pomocą legitymacji poselskiej. Wtedy się nie logują.

Szanowni państwo, poczekamy ze stwierdzeniem kworum, jak będą napływać poszczególne zgłoszenia.

Natomiast przechodzimy do porządku dziennego, a przewiduje on rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie części budżetowej 34, to jest rozwój regionalny, w tym dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami. Wreszcie dotacje celowe. Dalej środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju. Po trzecie, w części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego z wyłączeniem oczywiście subwencji oświatowej, to oczywiście w zakresie dochodów i wydatków. Następnie części budżetowej 83, są to rezerwy celowe w zakresie pozycji 4, 8, 23, 32, 42, 47, 51 i 68. Następnie części budżetowej – Budżety wojewodów ogółem w zakresie działu 900, to jest Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami. Następnie w części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze, tak w zakresie dochodów, jak i wydatków oraz w szczególności wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych.

Referować będzie minister funduszy i polityki regionalnej, następnie minister finansów, minister spraw wewnętrznych i administracji, przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli. Koreferować będą poszczególni posłowie, którym będę oddawał głos.

W pierwszym rzędzie prosił o udostępnienie głosu we wszystkich częściach podległych Ministerstwu Funduszy i Rozwoju pan minister Marcin Horała, a więc pozwolicie państwo, że w pierwszym rzędzie oddam mu głos i, tak jak umówiliśmy się, te części, które podlegają Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej zreferuje pan minister. Proszę bardzo.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Marcin Horała:

Bardzo dziękuję.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanując czas Wysokiej Komisji, postaram się niezwykle syntetycznie, a gdyby oczywiście były jakieś pytania bardziej szczegółowe, to jesteśmy do dyspozycji.

Część budżetu Rozwój regionalny, część 34, tutaj dochody zaplanowane były w wysokości 140 tys. zł, a zrealizowano je w kwocie 63 000 tys. zł. Wynika to z tego, że są to związane dochody po prostu ze zwrotami niewykorzystanych dotacji z ubiegłych lat wraz z odsetkami i stąd zakładamy, że beneficjenci wykorzystują dobrze te środki, ale jak się jakiemuś zdarzy nie wykorzystać, to musi zwracać i stąd ten dochód w sensie księgowym.

Wydatki zaplanowano w kwocie 21 687 000 tys. zł. W ciągu roku zwiększono do kwoty 26 205 000 tys. zł. Zwiększenie wynikało głównie z uruchomienia rezerw celowych. Wydatki poniesione w 2022 r. to 24 759 000 tys. zł. To jest 95% planu w stosunku do roku 2021. Było to minimalnie mniej o 2%. Wydatki te zostały przeznaczone na 16 regionalnych programów operacyjnych zarządzanych przez samorządy wojewódzkie. To największa pozycja 17 693 000 tys. zł. Projekty w programie operacyjnym „Inteligentny rozwój" 4 436 000 tys. zł. Wsparcie województw Polski wschodniej, pomoc techniczna dla instytucji pośredniczących w tym programie – 870 000 tys. zł, projekty w programie operacyjnym „Wiedza, edukacja, rozwój" – 813 000 tys. zł. Projekty realizowane w mechanizmach finansowych – 418 000 tys. zł oraz projekty i koszty funkcjonowania ministerstwa – 373 000 tys. zł.

W 2022 r. poniesiono wydatki na wynagrodzenia w kwocie 188 000 tys. zł. To jest 100% planu, w tym 156 000 tys. zł w projektach programów Unii Europejskiej i EFTA. Te wydatki na wynagrodzenia podlegają w ok. 85% refundacji.

Dotacje podmiotowe i celowe z budżetu państwa poza programami w wysokości 50 000 tys. zł, zrealizowano je w kwocie 41 000 tys. zł. To jest 82% planu. Zostały przeznaczone dla jednostek, nad którymi Ministerstwo Funduszy przejęło nadzór 1 sierpnia w ubiegłym roku, to jest Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości i Krajowy Zasób Nieruchomości. Ponadto MFiPR przekazał dotacje celowe dla Urzędu Miasta Katowice oraz Instytutu Rozwoju Miast i Regionów na zadania związane z przygotowaniem Światowego Forum Miejskiego, a także na projekty współpracy rozwojowej dotyczące wzrostu konkurencyjności regionów gruzińskich oraz ukraińskich.

Następny punkt, czyli pkt 2 naszego porządku obrad, to Państwowy Fundusz Celowy – Fundusz Rozwoju Regionalnego. Powstał w zeszłym roku. Fundusz ma przeznaczać środki na realizację zadań polegających na wsparciu działań w organizacji promocji inicjatyw służących społeczno-gospodarczemu, regionalnemu i przestrzennemu rozwojowi kraju, rozwojowi społeczności lokalnej oraz wzmacnianiu społeczeństwa obywatelskiego. W zeszłym roku fundusz osiągnął przychody w wysokości 21 000 tys. zł. Są to głównie przychody z odsetek zwracanych przez beneficjentów, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w rozliczaniu projektów unijnych. Jest to nowy fundusz, więc jeszcze nie ponosił kosztów. W zeszłym roku trwały prace nad przygotowaniem całej dokumentacji, oprzyrządowania prawnego, odpowiednich zarządzeń itd., itd., więc na koniec roku 2022 te 21 000 tys. zł przychodów funduszu to jest jednocześnie stan jego wolnych środków.

Pkt 4 porządku dziennego to środki na programy, zarządzanie, koordynowanie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Te dochody związane z realizacją

programów w 2022 r. zaplanowano na poziomie 65 615 000 tys. zł. Zrealizowano w kwocie 52 177 000 tys. zł, to jest 80% planu.

Wydatki następnie na programy unijne i EFTA zaplanowano na programy zarządzanie lub koordynowanie przez ministra w kwocie 79 043 000 tys. zł. Z tego w częściach budżetowych dysponentów 49 725 000 tys. zł i w rezerwach celowych 29 318 000 tys. zł, w tym 3 194 000 tys. zł w rezerwie celowej budżetu państwa, pozycja 8 w części zarządzanej przez Ministerstwo Funduszy. Umieszczenie tej części w rezerwach celowych pozwalało na bardziej elastyczne gospodarowanie środkami na realizację programów. Środki z rezerwy uruchomione były do części budżetowych poszczególnych dysponentów w miarę postępu realizacji programów, gdy środki w tych częściach były niewystarczające na finansowanie tych programów.

W największym skrócie wynika to z tego, że wszyscy w początkach perspektywy deklarują, że wszystko idealnie uda im się wydać, ale wiemy, że nie zawsze się to udaje, więc dobrą praktyką jest, żeby części nie alokować bezpośrednio do ich budżetów, tylko zostawić w rezerwie i wtedy tym, co się udaje, naprawdę udaje się tak blisko już 100%, to można z rezerwy tę część środków dołożyć, a pozostaje pole do manewru, żeby te środki po prostu nie przepadały tam, gdzie jednak w 100% się tego nie udaje.

Na koniec roku w związku z uruchomieniem rezerw celowych, w tym 805 000 tys. zł z rezerwy z pozycji 8 wydatki ujęte w częściach dysponentów wzrosły do kwoty 59 068 000 tys. zł. W 2022 r. ostatecznie zrealizowano wydatki w kwocie 55 515 000 tys. zł. To jest 94% planowanych, z czego większość dotyczyła programów z tej bardzo już dawnej perspektywy, bo 2014–2020, cały czas ją realizowaliśmy. Najwięcej środków wydatkowano z budżetu Ministerstwa Funduszy – 24 600 000 tys. zł oraz Ministerstwa Infrastruktury – 15 500 000 tys. zł.

Wreszcie do pkt 8 porządku dziennego Komisji – Programy wieloletnie w układzie zadaniowym. W roku 2022 Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej koordynowało realizację dwóch programów wieloletnich rządowego programu zapełnienia lokalnej i regionalnej infrastruktury drogowej „Mosty dla regionów". W tym programie są finansowane prace mające na celu przygotowanie dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji umożliwiających realizację przepraw mostowych. Po przygotowaniu dokumentacji inwestycje te mogą się ubiegać o dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W 2022 r. wydatkowano na ten cel 37 000 tys. zł, w tym z budżetu państwa 4000 tys. zł. Od początku realizacji programu do końca 2022 r. udzielono dofinansowania 25 zadaniom. Z czego w ubiegłym roku zakończono dwa zadania związane z przygotowaniem dokumentacji.

Drugi z programów to program na rzecz zwiększenia szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019–2024. Celem programu jest zwiększenie możliwości rozwoju Ziemi Słupskiej, podniesienia jakości życia mieszkańców poprzez wspieranie finansowe zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Do końca 2022 r. do programu zakwalifikowano 44 zadania. W roku 2022 nakłady na programy wynosiły 30 000 tys. zł, w tym 23 000 tys. zł z budżetu państwa. Środki przeznaczono m.in. na budowę oraz przebudowę dróg gminnych i powiatowych o łącznej długości 8,5 km, ciągów pieszych i pieszo-rowerowych o łącznej długości 6,1 km, przebudowę jednego skrzyżowania, zakup 40 lamp oświetlających drogi.

Tyle tytułem wstępu czy zagajenia do dyskusji. Oczywiście jesteśmy do dyspozycji, jeżeli chodzi o pytania.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo.

Proszę o przedstawienie opinii Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Agnieszka Bernaś-Coşkun:

Dzień dobry.

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 34 – Rozwój regionalny. Stwierdzono m.in., że wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad

gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Minister, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w części 34.

Działania zarządcze i koordynujące ministra pozwoliły na zakontraktowanie i wykorzystanie dostępnych środków perspektywy finansowej 2014–2020 na zaplanowanym poziomie, a osiągnięty poziom certyfikacji pozwolił na uniknięcie automatycznego anulowania zobowiązań na koniec 2022 r.

Minister sprawował również właściwy nadzór nad wydatkowaniem środków Unii Europejskiej, ujętych m.in. w załącznikach nr 15 i 16 do ustawy budżetowej, dokonał alokacji środków z rezerwy celowej pomiędzy poszczególne programy operacyjne, a wnioski dysponentów części budżetowych o uruchomienie środków z rezerw były rzetelnie analizowane.

W odniesieniu do perspektywy finansowej 2021–2027 minister podejmował czynności w zakresie programowania wieloletnich ram polityki spójności, w tym doprowadził do przygotowania, uzgodnienia i zaakceptowania przez Komisję Europejską krajowych i regionalnych programów operacyjnych.

W toku kontroli stwierdzono jedną nieprawidłowość polegającą na nierzetelnym prowadzeniu postępowania w dochodzeniu należności w wysokości prawie 6500 tys. zł z tytułu udzielonej dotacji. Jednakże zgodnie z przyjętymi przez nich kryteriami oceny, nieprawidłowość nie miała wpływu na obniżenie oceny ogólnej. Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała pozytywnie poprawność sporządzania sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych. W tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości. Stwierdzono, że sprawozdania łączne dysponenta części 34 za 2022 r. zostały sporządzone na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów i sprawozdań własnych dysponenta głównego, sprawozdania jednostkowe kontrolowanej jednostki na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

Sprawozdania zostały również sporządzone terminowo. Przekazują one prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań. Skontrolowane księgi rachunkowe części 34, stanowiące podstawę do sporządzenia sprawozdań dysponenta głównego części 34, prowadzone były również prawidłowo. W związku z jedną stwierdzoną nieprawidłowością NIK sformułował jeden wniosek pokontrolny. Minister poinformował nas o jego realizacji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo.

Akurat jestem koreferentem tej części budżetu i muszę stwierdzić, że realizacja części 34 – Rozwój regionalny odbyła się zgodnie z planem finansowym, zrealizowano wydatki w łącznej kwocie 24 759 138 tys. zł, co stanowi 94,5% planu budżetowego po zmianach. Niepełne wykonanie było związane z utrudnieniami związanymi głównie z wojną na Ukrainie, a także z utrzymującym się stanem zagrożenia epidemiologicznego, szczególnie w pierwszej połowie 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała wykonanie tej części budżetu.

Jako koreferent również wnoszę o pozytywne zaopiniowanie części budżetowej 34 – Rozwój regionalny, a także środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju oraz Państwowego Funduszu Celowego, mianowicie Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Szanowni Państwo, otwieram dyskusję. Czy są jakieś zgłoszenia? Nie widzę.

Stwierdzam kworum, bo zostałem poinformowany. Bierze udział w naszym posiedzeniu taka liczba członków Komisji, która jest… 20 członków Komisji bierze udział w dzisiejszym posiedzeniu.

Szanowni Państwo, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Czy są jakieś głosy? Panie Damianie? Nie widzę, sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną ocenę w zakresie przeze mnie wymienionym.

Przechodzimy do następnego punktu, część budżetowa 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego z wyłączeniem części oświatowej. Tym razem proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów. Proszę uprzejmie.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządowych Ministerstwa Finansów Zdzisława Wasążnik:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, omawiamy dzisiaj część…

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Pani dyrektor, czy mógłbym mikrofon bliżej prosić, bo zdalnie jesteśmy.

Zastępca dyrektora departamentu MF Zdzisława Wasążnik:

OK. Teraz lepiej?

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Tak, teraz lepiej.

Zastępca dyrektora departamentu MF Zdzisława Wasążnik:

Bardzo dziękuję. Przechodzimy do omówienia części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego z wyłączeniem części oświatowej. Te części subwencji są ustalane zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i omówienie będzie dotyczyć części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw, części równoważącej dla gmin i powiatów, części regionalnej dla województw oraz części rekompensującej subwencje ogólne. Jeżeli chodzi o subwencje to wszystkie subwencje zostały wykonane w 100% w stosunku do planu po zmianach.

Przechodząc do omówienia subwencji dla poszczególnych rodzajów samorządu, to rozpocznę od subwencji ogólnej dla gminy. Subwencja ogólna dla gmin składa się z części podstawowej, jak również i z części uzupełniającej. Część wyrównawcza na 2022 r. została zaplanowana w ustawie budżetowej w wysokości 9 629 489 tys. zł. Podstawą do ustalenia tej kwoty subwencji stanowiły dane ze sprawozdań przekazywanych za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych do Ministerstwa Finansów, z uwzględnieniem korekt, które wpłynęły do 30 czerwca 2021 r.

Kwotę podstawową otrzymywały gminy, w których dochód na jednego mieszkańca był niższy od 92% średniego dochodu na jednego mieszkańca w kraju. Druga kwota dotycząca wyliczenia tej subwencji, to jest kwota uzupełniająca, która jest uzależniona od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju. Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin na 2022 r. przekazywana była w 12 miesięcznych ratach w terminie wynikającym z ustawy o dochodach. Wszystkie te środki były przekazane w terminie na rachunki jednostek samorządu terytorialnego.

Dodatkowo poinformuję, że część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin była wyższa o 0,7% od wykonania tej części subwencji w 2021 r.

Kolejna część subwencji to jest część równoważąca subwencji dla gmin. Ta część subwencji jest uzależniona od wysokości wpłat. Wpłat dokonują te jednostki, których dochód na jednego mieszkańca jest wyższy od 150% średniego dochodu podatkowego wszystkich gmin. Część równoważąca subwencji ogólnej wynosiła zgodnie z ustaleniami 872 627 tys. zł i została podzielona według kryteriów ściśle też określonych w ustawie o dochodach w art. 21 ustawy o dochodach, gdzie uwzględnia się m.in. wydatki na dodatki mieszkaniowe w gminach miejskich, w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, w porównaniu do średnich wydatków w tej grupie, ale też uwzględnia się dochody, jakie otrzymują jednostki samorządu terytorialnego z tytułu PIT-u, podatku rolnego i leśnego w porównaniu do średnich dochodów.

Przy czym tu od razu chciałabym zaznaczyć, że ponieważ kwota wpłat była wyższa niż podział należny dla jednostek samorządu terytorialnego, to nadwyżka środków została przeniesiona do rezerwy subwencji z art. 36 ust. 4 i dzielona według kryteriów już określonych w tamtej ustawie.

Kolejna część subwencji dla gmin to część rekompensująca subwencji. Tak jak państwu wspomniałam na początku, ta część subwencji jest ustalana zgodnie z ustawą o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. Wykaz gmin uprawnionych

do otrzymania rekompensaty został określony w rozporządzeniu ministra rozwoju i technologii. Ta część została przekazana jednorazowo dla 3 jednostek w terminie do 25 listopada 2022 r.

Kolejna grupa subwencji to jest subwencja ogólna dla powiatów i tak jak w przypadku gmin też składa się z części wyrównawczej i z części równoważącej. Część wyrównawcza uzależniona jest od dochodów podatkowych na mieszkańca, tutaj uwzględniamy dochody z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych i tę kwotę otrzymują te powiaty, których dochód jest mniejszy niż dochód średni dla wszystkich powiatów. Natomiast kwota uzupełniająca jest uzależniona od wskaźnika bezrobocia w danym powiecie, czyli im wyższy jest wskaźnik bezrobocia w powiecie, tym wyższa jest ta kwota. Część wyrównawcza została przekazana również w terminach ustawowych do 15. dnia każdego miesiąca. Ogółem na rachunki 320 powiatów przekazana została kwota 2 823 339 tys. zł.

Kolejna część subwencji dla powiatów to jest część równoważąca subwencji i ta część subwencji też jest ustalona w wysokości wpłat dokonywanych przez powiaty, w których dochód na jednego mieszkańca jest wyższy od 110% analogicznego wskaźnika obliczonego dla wszystkich powiatów. Subwencja równoważąca dla powiatów też jest dzielona według ściśle określonych zasad w ustawie o dochodach w art. 23 ustawy o dochodach, m.in. środki są dzielone w zależności od wydatków na rodziny zastępcze. Dzielona jest również dla tych powiatów, w których nie działa powiatowy urząd pracy, a zadania są realizowane przez inny powiat, w zależności od długości dróg powiatowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca w porównaniu do średniej długości dróg w kraju, ale też ta część subwencji jest przeznaczona dla powiatów o mniejszych dochodach i bierze się tam pod uwagę planowane kwoty części wyrównawczej, jak również i równoważącej, pomniejszonych o wpłaty i porównuje się do dochodów z 2021 r.

Część równoważąca dla powiatów również została przekazana w ustawowych terminach do 25. dnia każdego miesiąca. Ogółem na rachunki 377 powiatów przekazano kwotę 1 751 668 tys. zł. Wydatki przeznaczone na część równoważącą subwencji ogólnej w 2022 r. były wyższe o 3,1% od analogicznych wydatków za 2021 r.

Teraz przechodzę do subwencji ogólnej dla województw. Część wyrównawcza subwencji też składa się tutaj z dwóch kwot, z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej. Na część wyrównawczą w 2022 r. została przekazana kwota 2 319 662 tys. zł. Kwota podstawowa, tak jak i w przypadku powiatów, jest uzależniona od wskaźnika dochodów podatkowych na jednego mieszkańca z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych, w porównaniu do średnich dochodów podatkowych dla wszystkich województw.

Natomiast kwota uzupełniająca jest uzależniona od liczby mieszkańców w województwie oraz wskaźnika dochodów podatkowych. Tak jak w pozostałych subwencjach ta część została przekazana w ustawowych terminach, w terminie do 15. dnia każdego miesiąca. Może warto byłoby podkreślić, że część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw na 2022 r. była wyższa o 33,4% w porównaniu do analogicznej kwoty z 2021 r., co wynikało przede wszystkim ze zwiększenia kwoty podstawowej, która uzależniona jest od relacji między dochodami podatkowymi na jednego mieszkańca w poszczególnych województwach, a średnimi dochodami obliczonymi dla wszystkich województw.

Kolejna część subwencji to część regionalna dla województw. Została zaplanowana w wysokości 884 999 tys. zł, a więc w wysokości wpłat dokonywanych przez województwa. Łączna kwota części regionalnej została podzielona w 52% między województwa, w których stopa bezrobocia była wyższa od 110% średniej stopy bezrobocia, natomiast 48% między województwa, w których dochody podatkowe, ale i również subwencja wyrównawcza i subwencja regionalna, były niższe od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw. Również ta część, ta kwota subwencji w 2022 r. była wyższa o 38,5% od analogicznego wykonania wydatków z budżetu państwa z tego tytułu w 2021 r.

Część 82 obejmuje również uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego i tu w ustawie budżetowej zostały ujęte środki na uzupełnienie subwencji ogólnej w wysokości 335 999 tys. zł przeznaczone na rezerwę subwencji, o której mowa

w art. 26 ust. 1 ustawy o dochodach i są to środki przeznaczone na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych, powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę oraz remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

Ta rezerwa jest dzielona w uzgodnieniu ze stroną po zasięgnięciu opinii strony samorządowej. Kryteria są wypracowywane wspólnie. Akurat w 2022 r. okazało się, że wielkość tej rezerwy jest wyższa niż wnioski, które zostały złożone przez jednostki samorządu terytorialnego. W związku z powyższym kwota 19 739 tys. zł została przeznaczona do rezerwy z art. 36 ust. 4 i również podzielona dla jednostek samorządu terytorialnego.

W budżecie państwa została przewidziana też rezerwa dla województw na dofinansowanie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania dróg wojewódzkich. Rezerwa wynosiła 321 000 tys. zł. Została w pełni rozdysponowana. Środki z rezerwy otrzymało 12 województw. Niezależnie od rezerw, które omówiłam, jest jeszcze rezerwa z art. 36 ust. 4 ustawy o dochodach, która została utworzona w toku wykonywania budżetu. Środki z tej rezerwy w wysokości 456 976 tys. zł zostały podzielone według kryteriów określonych w ustawie o dochodach w art. 36a ustawy o dochodach i po uzgodnieniu ze stroną samorządową. Głównie były to środki przeznaczone na domy pomocy społecznej, ale również dla jednostek samorządu, które dokonywały wpłat i dla jednostek o najniższych dochodach. Z rezerwy zostały również przekazane dodatkowe środki w wysokości 92 390 tys. zł dla jednostek samorządu na zmiany systemowe w finansowaniu jednostek samorządu terytorialnego.

Część 82 wiąże się również z dochodami z tytułu wpłat do budżetu państwa. Takie wpłaty dokonują gminy, powiaty i województwa i w 2022 r. wszystkie jednostki wywiązały się z tego obowiązku w 100%. Gminy przeznaczyły na część równoważącą subwencji wpłaty wysokości 814 200 tys. zł, powiaty w wysokości 1 751 668 tys. zł i województwa w wysokości 884 999 tys. zł, to jest w wysokości 100% kwot zaplanowanych w ustawie budżetowej. To są takie ogólne informacje. Oczywiście, jeżeli będą jakieś pytania, jestem do państwa dyspozycji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję.

Ministerstwo Finansów przedstawiło część budżetową subwencji ogólnej dla JST z wyjątkiem subwencji oświatowej.

Proszę o przedstawienie opinii Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Agnieszka Bernaś-Coşkun:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego. Minister, zgodnie z przepisami i rzetelnie dokonał wyliczeń poszczególnych części subwencji ogólnej należnych jednostkom samorządu terytorialnego oraz wysokości wpłat do budżetu państwa. Przekazał środki poszczególnych części subwencji ogólnej oraz prawidłowo rozdysponował rezerwy subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego.

W zakresie dochodów budżetowych stwierdzono m.in, że kwoty wpłat jednostek samorządu terytorialnego zostały obliczone z uwzględnieniem zasad określonych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, a zaplanowane w ustawie budżetowej kwoty dochodów zostały zrealizowane powyżej planu. Wydatki w części 82 w 2022 r. zostały poniesione zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, aktami wykonawczymi oraz planem finansowym. W badanej próbie wydatków w 14 300 000 tys. zł, stanowiącej 19,1% wydatków w części 82, nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowanie środków publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała prawidłowość i rzetelność sporządzania rocznych sprawozdań dysponenta części. Sprawozdania budżetowe zostały sporządzone rzetelnie, prawidłowo i terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń. Sprawozdania te przekazują prawidłowy obraz dochodów, wydatków, a także należno-

ści i zobowiązań. Badanie ksiąg rachunkowych również nie wykazało nieprawidłowości. W ocenie NIK przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Minister, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, sprawował skuteczny nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w części 82. W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości izba nie formułowała uwag i wniosków. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo.

Posłem koreferentem był tutaj poseł Waldy Dzikowski, ale nie ma z nim kontaktu.

W związku z tym w tym momencie otwieram dyskusję.

Zgłasza się Marek Wójcik, Związek Miast Polskich, któremu oddaję głosu.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Panie przewodniczący, państwo posłowie, szanowni państwo, chcę podziękować za to, że Ministerstwo Finansów bardzo rzetelnie liczyło subwencję, tak jak pani reprezentująca NIK przed chwilą powiedziała. Natomiast rozumiem, że tego typu Komisje, jak dzisiejsze, mają także też ten element patrzenia do przodu na podstawie tego, co zamykamy, co za nami.

Chcę zwrócić uwagę państwa na pewien fakt, który moim zdaniem jest kolejnym argumentem do tego, aby przyłożyć się do nowelizacji albo przygotowania nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i mówię to w tym momencie, dlatego że, drodzy państwo, są dwa elementy, które chcę poruszyć.

Po pierwsze, proszę zwrócić uwagę, jak wyglądają relacje, jeżeli chodzi o części regionalną i wyrównawczą województw i wzrost rzędu 38,5%, 33,4% i podobnie, jeżeli chodzi o gminy, w przypadku części wyrównawczej o 0,7%, a przy powiatach mamy 94,1%, czyli niżej. Mówię o tym dlatego, że wynika to z konkretnych wyliczeń, w przypadku gmin 92% dochodu podatkowego na mieszkańca i tu… À propos, ten dochód podatkowy na mieszkańca rok do roku wzrósł o 24 zł. To też znów wykorzystam jako argument, że rzeczywiście, jeżeli chodzi o nasze dochody podatkowe, to po zmianach w ostatnich latach one wzrosły między 2022 r., a w 2021 r. o 1,1%. Co, jak państwo odniesiecie do skali chociażby inflacji, to widzicie pewną różnicę.

Teraz jest tak, że wydaje się, że warto byłoby, i to jest ta druga kwestia, zastanowić się nad tym, czy te progi określone w ustawie o dochodach jednostek szczególnie w stosunku do gmin są właściwe, bo w przypadku gmin to jest to te 92%, potem jeszcze mamy jeszcze gęstość zaludnienia i drugi wskaźnik 150% średnich dochodów i to powoduje, że mamy dzisiaj dystrybucję dodatkowych środków dla jednostek samorządu terytorialnego między gminami, powiatami a województwami, konstruowaną według zasad, które moim zdaniem dzisiaj się już nie bronią, bo one wymagają pewnej korekty.

Pytanie, kogo chcemy wspierać i na tej podstawie wprowadzać pewne zmiany, które spowodują, że te środki będą trafiały tam, gdzie powinny trafiać najbardziej. Nie obawiam się mówić otwarcie, jak państwo wiecie, w wielu przypadkach mamy wrażenie, że dzisiejszy system nie motywuje do aktywności, więc to nazywam najbardziej delikatnie. W związku z tym wydaje mi się, że warto się mu przyjrzeć i powtarzam jeszcze raz, tu na ręce pani dyrektor też podziękowania, bo rzeczywiście dobrze współpracujemy i ze strony jednostek samorządu terytorialnego płyną takie dobre opinie na temat kooperacji z Ministerstwem Finansów.

Dobrze byłoby, gdyby na bazie tego sprawozdania i wyników, które możemy oglądać, wprowadzić jakieś korekty i to jak najszybciej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Dziękuję za te uwagi.

Szanowni Państwo, czy ktoś jeszcze zgłasza się do dyskusji? Nie. Nie widzę.

W związku z tym, jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną w zakresie części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego z wyłączeniem subwencji oświatowej. Sprzeciwu nie słyszę, nikt się nie zgłasza. Stwierdzam, że Komisja przyjęła w tym zakresie pozytywną opinię.

Przechodzimy do następnego punktu, część budżetowa 83, są to rezerwy celowe. W zakresie rezerwy nr 8 została już dokonana analiza przez ministra Marcina Horałę. Przechodzimy do rezerw nr 4, nr 23 oraz nr 51.

Prosiłbym przedstawiciela ministra spraw wewnętrznych i administracji o przedstawienie tych rezerw.

Zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Edyta Muszyńska:

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, szanowne panie i panowie posłowie, szanowni zebrani, Edyta Muszyńska, zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego.

Zacznę od rezerwy z pozycji 4. Zgodnie z ustawą budżetową na 2022 r. w rezerwie celowej pod nazwą „Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych” ujęto środki finansowe w wysokości 1 697 871 tys. zł, z tego 1 486 966 tys. zł na projekty przeciwpowodziowe, zgodnie z nazwą rezerwy i 210 905 tys. zł na zadania dotyczące przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych.

W trakcie roku budżetowego nastąpiły zmiany dotyczące rezerwy celowej w sposób następujący, sejmowa Komisja Finansów Publicznych w dniu 1 września 2022 r. podjęła decyzję o innym przeznaczeniu kwoty 5200 tys. zł na realizację pilotażowego programu polegającego na zakupie sprzętu pływającego w celu doposażenia jednostek ochotniczych straży pożarnych z terenu województwa mazowieckiego oraz ta sama sejmowa Komisja Finansów Publicznych w dniu 6 października podjęła decyzję o innym przeznaczeniu kwoty 245 000 tys. zł na uzupełnienie dotacji celowej na finansowanie kosztów realizacji zadań statutowych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w roku 2022 w ramach części budżetowej 22 – Gospodarka wodna.

W rezerwie celowej pozostała zatem nam kwota 1 083 200 tys. zł i z tego 977 495 tys. zł pozostało na projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły, 105 705 tys. zł na zadania dotyczące przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych. Z tej kwoty na dzień 31 grudnia 2022 r. ogółem uruchomiono 1 045 639 220 zł i 44 gr, czyli 96,53% planu.

W ramach wykorzystanych środków uzyskano następujące efekty rzeczowe: jednostki samorządu terytorialnego w ramach swoich środków w 21 jednostkach samorządu terytorialnego w ramach wykorzystanych środków z rezerwy celowej w kwocie 29 570 600 zł odbudowano 2 mosty, 2 przepusty, 9905,5 km dróg, pokryto również dach na hali sportowej w powiecie łobeskim, odremontowano pomost przy plaży miejskiej w Ińsku oraz zremontowano podłogi w salach przedszkola w gminie Santok. Przeznaczono również 16 400 tys. zł na odbudowę i remont budynków lub lokali mieszkalnych i gospodarczych zniszczonych w wyniku zdarzeń klęskowych. Zostało uszkodzonych 1096 budynków mieszkalnych, z rezerwy celowej wykorzystano tutaj kwotę dla 261 rodzin na pomoc doraźną i dla 1459 rodzin na remont lub odbudowę tychże budynków mieszkalnych. Uszkodzonych zostało również 381 budynków gospodarczych, z rezerwy celowej wykorzystano na ten cel 3 698 800 zł. Odbudowano 348 budynków. W trakcie remontu pozostały jeszcze w 2023 r. 33 budynki.

Na projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły wykorzystano ogółem 941 529 500 zł, z tego głównie na komponent 1 – ochrona przed powodzią środkowej i dolnej Odry, ochrony przed powodzią Kotliny Kłodzkiej, to komponent 2, 3 – ochrona przed powodzią górnej Wisły, 4 – wzmocnienie instytucjonalne i modernizację systemu prognozowania i 5 – na zarządzanie projektem i opracowanie dalszych studiów.

Ponadto kwotę 138 076 500 zł przekazano do Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytutu Badawczego na projekty realizowane w ramach programu.

W ramach przeciwdziałania i usuwania skutków ruchów osuwiskowych Ziemi wykorzystano kwotę ponad 32 385 tys. zł, ustabilizowano 11 osuwisk, odbudowano lub wyremontowano 650 m dróg oraz zabezpieczono prawie 100 m dróg, wykonano 11 dokumentacji geologiczno-inżynieryjnych i 6 dokumentacji projektowo-budowlanych.

Także w ramach tych środków wykorzystano kwotę prawie 5000 tys. zł na zabezpieczenie prawie 7 km wąwozów lessowych w 7 gminach w województwie świętokrzyskim. Kwotę ponad 8000 tys. zł przekazano na doposażenie techniczne oraz wymiany zużytego lub wyeksploatowanego sprzętu wykorzystywanego podczas działań ratowniczych prowadzonych na rzece Odrze przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej. Kwotę tę przeznaczono m.in. na zakup motopomp z wężami, agregatów prądotwórczych, paliwa, węży, akumulatorów i podobnego sprzętu.

Na koszty prowadzonych działań związanych z oczyszczaniem rzeki Odry, w związku ze zdarzeniem mającym charakter klęski żywiołowej wykorzystano kwotę ponad 4500 tys. zł. To byłaby taka informacja w zakresie pozycji 4.

Jeśli można, to kilka słów na temat rezerwy celowej z pozycji 23 – Środki na realizację oświęcimskiego strategicznego programu rządowego, etap 6. W ustawie budżetowej na rok 2022 na finansowanie programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 15 026 tys. zł, w tym 15 006 tys. zł na wydatki majątkowe. Na realizację programu wydatkowano 100% środków. Całkowite nakłady na realizację edycji rocznej programu w 2022 r, obejmujące także wkład beneficjentów w kwocie 8536 tys. zł, wyniosły łącznie 23 562 tys. zł. W zakończonym roku budżetowym 2022 realizowano 10 zadań programowych, kontynuowano budowę zespołu szkolno-przedszkolnego w Brzezince z izbą pamięci poświęconej dzieciom. Tutaj dotacja wyniosła 4276 tys. zł. Ukończono rewitalizację parku miejskiego przy ulicy Dworcowej w Brzeszczach. Tutaj dotacja wyniosła 2700 tys. zł. Zrealizowano inwestycję przebudowy ulicy Niteckiego w Oświęcimiu. Dotacja – 2240 tys. zł. Rozpoczęto pracę w ramach inwestycji zagospodarowania terenu pomiędzy ul. Barka Joselewicza i ul. Bulwary wraz z budową parkingu podziemnego w sąsiedztwie rynku głównego na starym mieście w Oświęcimiu – 2000 tys. zł dotacji. Prowadzono prace budowlane w ramach inwestycji zagospodarowania 2 stawów w Chełmku. Dotacja – 1920 tys. zł. Rozpoczęto prace budowlane związane z przebudową ulic: Niwy, Sportowej, Ofiar faszyzmu w Brzezince. Tu dotacja 1500 tys. zł. Opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową dla inwestycji budowy wieży widokowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego. Dotacja – 150 tys. zł. Rozpoczęto prace w ramach inwestycji budowy kanalizacji sanitarnej w Brzezince w gminie Oświęcim. Dotacja – 124 tys. zł. Opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową dla przebudowy ul. Wysokie Brzegi i ul. Szpitalnej w Oświęcimiu, dotacja 96 tys. zł oraz prowadzono prace porządkowe związane z utrzymaniem terenów Skarbu Państwa w sąsiedztwie Państwowego Muzeum Auschwitz Birkenau oraz historycznych obiektów dawnej kantyny obozowej i magazynu żywnościowego. Tu dotacja wyniosła 20 tys. zł. W ramach realizacji programu wieloletniego w latach 2021–2022 ukończono łącznie 5 zadań programowych, co oznacza wykonanie zaplanowanych zadań w tej rezerwie budżetowej.

Rezerwa celowa, pozycja 51 – Zwrot części wydatków wykonanych w ramach Funduszu Sołeckiego w 2020 r. Od wojewodów minister spraw wewnętrznych i administracji uzyskał informację, że maksymalna łączna kwota zwrotu z budżetu państwa części wydatków wykonanych w ramach Funduszu Sołeckiego w 2021 r. wyniesie 245 392 655 zł i 32 gr. Natomiast zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 9 ustawy o Funduszu Sołeckim maksymalny limit wydatków z budżetu państwa w roku 2022 wynosił 149 000 tys. zł, czyli to zapotrzebowanie było większe o ponad 96 000 tys. zł. W związku z powyższym minister zastosował mechanizm korygujący, który skutkował obniżeniem wysokości zwrotu wydatków wykonanych w ramach funduszu w roku 2021 dla poszczególnych grup gmin z 40% do 24,288% dla gmin, których kwota bazowa jest mniejsza od średniej kwoty bazowej kraju w skali kraju, z 30% do 18,216% dla gmin, w których KB wynosi od 100% do 120% średniego KBK, z 20% do 12,144% dla gmin, w których KB jest większy od 120% i nie większe niż 200% średniego KBK w skali kraju.

Zgodnie z rozporządzeniem ministra administracji i cyfryzacji z 2014 r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta i wojewody trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach Funduszu Sołeckiego oraz wzoru wniosku ten zwrot, zwrot wydatków następuje na rachunek budżetu gminy w terminie do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku, w którym dokonano wydatków. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przekazało do Ministerstwa Finansów 16 zaakceptowanych wniosków wojewodów o zwrot części wydatków wykonanych w ramach Funduszu Sołeckiego w 2021 r., a Ministerstwo Finansów

wydało stosowne decyzje zwiększające budżety 16 wojewodów. Środki zostały przekazane 1514 gminom na łączną kwotę 135 290 tys. zł, co oznacza wydatkowanie środków rezerwy celowej na poziomie 90,8%. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję.

Zostały przedstawione rezerwy celowe 4, 23 i 51.

Natomiast teraz proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów i przedstawienie rezerw 32, 42, 45, 47 i 49. Zdaje się, że te poszczególne numery wymieniłem.

Proszę bardzo, głos oddaję przedstawicielom Ministerstwa Finansów. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska, zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej, Ministerstwo Finansów.

Szanowni państwo, Wysoka Komisjo, szczegółowy opis rezerw został państwu przedstawiony, więc pozwolę zaprezentować podstawowe wielkości. W pozycji 39 – Zwrot gminom utraconych dochodów, w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatku rolnego od nieruchomości leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencji ogólnej, a także rekompensata dochodów utraconych przez gminy w 2018 r., w związku ze zmianą zakresu opodatkowania elektrowni wiatrowych zaplanowano kwotę 563 000 tys. zł. Środki w wysokości 222 547 tys. zł zostały zablokowane decyzją prezesa Rady Ministrów na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, a następnie przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej, pozycja 78 pod nazwą „Środki na realizację zadań związanych z kosztami obsługi długu Skarbu Państwa".

Plan rezerwy po powyższych zmianach wyniósł 340 450 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości z przeznaczeniem na wypłaty rekompensat, w związku ze zmianą opodatkowania elektrowni wiatrowych na kwotę 332 198 tys. zł, na zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody na kwotę 6537 tys. zł, na zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego na kwotę 1717 tys. zł.

W pozycji 42 – Środki na dla samorządowych kolegiów odwoławczych zaplanowano środki w wysokości 2000 tys. zł. Środki tej rezerwy rozdysponowano w pełnej wysokości z przeznaczeniem dla 43 samorządowych kolegiów odwoławczych na zakup materiałów biurowych, usługi pocztowe, telekomunikacyjne, internetowe, usługi remontowe, aktualizacje programów komputerowych, zakup sprzętu komputerowego przeznaczono milion 303 tys. zł, natomiast 697 tys. zł przeznaczono na wynagrodzenia bezosobowe pozaetatowych członków kolegiów uczestniczących w składach orzekających oraz wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń.

W pozycji 45 – Środki na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano środki w wysokości 490 000 tys. zł. Środki w wysokości 306 549 tys. zł zostały zablokowane decyzją ministra finansów, a następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów wydanego na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych zostały przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej, pozycji 80 na wpłatę do funduszu przeciwdziałania COVID-19.

Plan rezerwy po powyższych zmianach wyniósł 183 451 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości. Środki z rezerwy zostały przeznaczone na działania z zakresu polityki rozwoju, stanowiące zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, finansowane na podstawie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju na kwotę 145 733 tys. zł. Natomiast kwotę 37 718 tys. zł przeznaczono na pozostałe zadania inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego.

W pozycji 47 zostały zaplanowane środki na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego, z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejscowieniem niektórych czynności, a także na inne zadania, których koszt realizacji kalkulowany jest w ujednolicony sposób w wysokości 183 844 tys. zł. Środki w wysokości 64 638 tys. zł zostały zablokowane decyzją prezesa Rady Ministrów wydaną na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, a następnie przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej, pozycja 78 pod nazwą „Środki na realizację zadań związanych z kosztami obsługi długu Skarbu Państwa", w wyniku czego plan rezerwy wyniósł 119 206 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości.

Środki z rezerwy zostały przekazane do części budżetowych, którymi dysponują wojewodowie z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków związanych z uzupełnieniem dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejscowieniem niektórych czynności na kwotę 66 170 tys. zł. Druga pozycja to uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa w części obsługi administracyjnej na kwotę 53 029 tys. zł.

W pozycji 49 – Utrzymanie rezultatów niektórych projektów realizowanych przy udziale środków z udziałem środków Unii Europejskiej, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych zostały zaplanowane środki wysokości 1 110 953 tys. zł. Środki w wysokości 182 647 tys. zł zostały zablokowane decyzją ministra finansów, a następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów wydanego na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych innych sytuacji kryzysowych zostały przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej, pozycji 80 na wpłatę do funduszu przeciwdziałania COVID-19, w wyniku czego plan rezerwy wyniósł 928 306 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości, głównie na realizację przez rządową Agencję Rezerw Strategicznych zadań z zakresu bezpieczeństwa paliwowo-energetycznego na kwotę 400 000 tys. zł, na realizację zadań z zakresu zakupu rezerw strategicznych, w tym w szczególności związanych z konfliktem ukraińsko-rosyjskim i trwającymi działaniami militarnymi na terytorium Ukrainy na kwotę 498 000 tys. zł.

W pozycji 67 – Rezerwa na realizację zadań dotyczących organizacji 11. sesji Światowego Forum Miejskiego w Katowicach w roku 2022 zostały zaplanowano środki w wysokości 124 906 tys. zł. Środki w wysokości 28 671 tys. zł zostały zablokowane decyzją ministra finansów, a następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów wydanego na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych zostały przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej, pozycja 80 na wpłaty do funduszu przeciwdziałania COVID-19. Plan rezerwy po powyższych zmianach wyniósł 96 253 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości.

Środki przeznaczono na realizację zadań dotyczących organizacji 11. sesji Światowego Forum Miejskiego w Katowicach w 2022 r., wykorzystane przez ministra funduszy i polityki regionalnej na kwotę 90 021 tys. zł, przez Policję, Służbę Ochrony Państwa, Straż Graniczną oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, a także przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach oraz komendy miejskie i powiatowe Państwowej Straży Pożarnej na terenie województwa śląskiego w wysokości 5582 tys. zł, a kwotę 632 tys. zł przeznaczono na zabezpieczenie medyczne. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję.

Proszę o przedstawienie opinii Najwyższej Izby Kontroli w zakresie rezerw celowych przedstawionych tutaj przez przedstawiciela ministra spraw wewnętrznych i administracji oraz ministra finansów. Proszę uprzejmie.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Agnieszka Bernaś-Coşkun:

Szanowni państwo, w trakcie kontroli wykonania budżetu w 2022 r. objęliśmy kontrolą kilka pozycji tutaj wymienionych. Może po kolei przejdę. Jeżeli chodzi o pozycję 4 rezerw celowych, dokonaliśmy kontroli na próbie 4,5% wydatków, stwierdzono jedną nieprawidłowość w 2 częściach budżetowych – 85/02 województwo dolnośląskie i 85/32 województwo zachodniopomorskie, stanowiło to zaledwie 0,5% środków uruchomionych z tej rezerwy. Nieprawidłowość dotyczyła nieprawidłowego zaewidencjonowania wydatków z uruchomionych środków w rozdziale usuwania skutków klęsk żywiołowych pomimo tego, że Rada Ministrów nie wprowadziła stanu klęski żywiołowej na rzece Odrze, zatem należało zaplanować te środki w rozdziale Zarządzanie kryzysowe. Innych nieprawidłowości tutaj nie stwierdzono.

Jeżeli chodzi o pozycję 23 ze środków z rezerw badaniem objęto 0,3% wysokości podzielonych środków. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W odniesieniu do pozycji 45 rezerwy celowej badaniem objęto 8,3% wysokości podzielonych środków z rezerw. Nieprawidłowości również nie stwierdzono.

Odnośnie do pozycji 49 rezerwy celowej badaniem objęto 0,5% środków. Nieprawidłowości również nie stwierdzono.

Podobnie w pozycji 67 rezerwy celowej, gdzie badaniem objęto 21,4% środków.

Natomiast, jeżeli chodzi o pozycje 32, 42, 47 i 51 nie były one objęte badaniem wykonania środków z budżetu państwa w 2022 r. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Czy ktoś w tym zakresie chciał zabrać głos?

Jeszcze raz zgłasza się pan Marek Wójcik, Związek Miast Polskich, któremu oddaję głos.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

W podobnym duchu, jak poprzednio, rozpocznę od rezerwy dotyczącej Funduszu Sołeckiego. 1514 gmin i instytucja Funduszu Sołeckiego przyjęła się, ale zwróćcie państwo uwagę, jak z roku na rok dewaluuje się wartość środków przekazywanych, te przeliczniki są piorunujące, bo skoro nawet dla najsłabszych finansowo gmin wysokość wsparcia jest obniżona do 24%, potem 18%, 12%, do tych troszeczkę silniejszych finansowo, to coraz bardziej zniechęca samorządy do tego, aby ten Fundusz Sołecki prowadzić.

W związku z tym wydaje mi się, że konieczna jest zmiana warunków finansowania Funduszu Sołeckiego. Różnica między zapotrzebowaniem a środkami, którymi dysponujemy zwiększa się z roku na rok, z tego powodu, że kwota bazowa, podstawowa, nie idzie w górę. Moim zdaniem to jest bardzo, bardzo źle, bo rzeczywiście dzięki Funduszowi Sołeckiemu wiele bardzo dobrych, ciekawych inicjatyw udaje się realizować, ale także udaje się budować społeczeństwo obywatelskie. Dyskusje na temat tego, na co wydać, zawsze są bardzo gorące i skupiają ludzi wokół tematów lokalnych.

Druga kwestia dotycząca rezerw na zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, chociażby tej 45. Zwracam państwu uwagę, że rzeczywiście były to rezerwy na zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, per saldo 2/3 z tych rezerw zostało wykorzystane na coś zupełnie innego. Nie przechodziłbym do porządku dziennego tak lekko nad tą kwestią, dlatego że tym razem już mówię „lekko”, to teraz użyję twardego argumentu, że niestety jednostki samorządu terytorialnego zostały w pewnym sensie pozbawione środków na realizację swoich zadań własnych przez przesunięcie, przez arbitralną decyzję w tym przypadku prezesa Rady Ministrów, przesuwających te środki na fundusz covidowy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję.

Czy ktoś jeszcze chciał zabrać głos, czy ktoś się zgłasza w tym zakresie? Nikt.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną w zakresie rezerw celowych w części 83 budżetu.

Przechodzimy do części budżetowej 85 – Budżety wojewodów.

Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów i przedstawienie działu 900. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora departamentu MF Elżbieta Milewska:

Szanowny panie przewodniczący, czy mogę jednocześnie przedstawić 5 i 6 punkt, bo one się łączą ze sobą?

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Tak. Oczywiście, tak. 5 i 6 od razu. Tak, proszę uprzejmie. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.

Zastępca dyrektora departamentu MF Elżbieta Milewska:

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Elżbieta Milewska, zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej.

W części 85 – Województwa, dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska dochody zostały zrealizowane w wysokości 7085 tys. zł, to jest 155,7% planu po zmianach. Głównymi źródłami dochodów w tym dziale były opłaty i kary za substancje zubażające warstwę ozonową, grzywny i inne kary pieniężne w tym dziale.

Wydatki zostały określone ogółem w wysokości 197 599 tys. zł. W toku wykonywania budżetu plan wydatków został zwiększony per saldo o 31 360 tys. zł i wyniósł 228 959 tys. zł. Zrealizowane w 2022 r. wydatki w tym dziale wyniosły 227 308 tys. zł. To jest 99,3% planu po zmianach. Wydatki bieżące zrealizowane były w wysokości 198 376 tys. zł. Z tego głównie finansowana jest działalność Inspekcji Ochrony Środowiska na kwotę 193 332 tys. zł. Wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 28 932 tys. zł, przede wszystkim na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, to kwota 6919 tys. zł i pozostała działalność 6353 tys. zł m.in. na oświęcimski strategiczny program rządowy etap 6 2021–2025.

W tym dziale realizowane są wydatki na dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania z zakresu administracji rządowej. Zostały zaplanowane w wysokości 4707 tys. zł. Określone w planie po zmianach dotacje wyniosły 5415 tys. zł, natomiast zrealizowane w łącznej wysokości 4853 tys. zł, co stanowi 89,6% planu po zmianach. Środki zostały przeznaczone na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach, ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, to kwota 3286 tys. zł. Na działania związane z zarządzaniem jakością powietrza wydatkowano środki w wysokości 1453 tys. zł.

W dziale 900 finansowana jest Inspekcja Ochrony Środowiska, wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska na wynagrodzenia miały zaplanowane środki w wysokości 143 096 tys. zł. W trakcie roku budżetowego wydatki na wynagrodzenie zostały zmniejszone do 140 948 tys. zł w związku z absencją chorobową pracowników, urlopami wychowawczymi, macierzyńskimi, w związku z przeznaczeniem dla pracowników wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska uprawnionych do dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

W 2022 r. wynagrodzenia zostały zrealizowane w kwocie 149 559 tys. zł i zostały przeznaczone na wypłatę wynagrodzeń dla członków korpusu służby cywilnej – 128 937 tys. zł, a dla osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń zostały wypłacone wynagrodzenia w wysokości 11 620 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję.

W tym momencie posłem koreferentem jest przewidziana pani poseł Małgorzata Pępek. Czy mamy z nią kontakt? Nie ma.

W związku z tym w tym zakresie, a więc w zakresie budżetów wojewodów, gospodarki komunalnej i ochrony środowiska oraz zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych JST odrębnymi przepisami, otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie widzę.

W związku z tym, jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Nikt się nie zgłasza, a więc sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną w zakresie części 85 – Budżety wojewodów.

Proszę państwa, przechodzimy w związku z tym do następnego punktu – Samorządowe Kolegia Odwoławcze. Również proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów. Proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów Aneta Cieloch:

Dziękuję, panie przewodniczący.

Dzień dobry, Aneta Cieloch, dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów.

Część 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze. W ustawie budżetowej na rok 2022 dochody Samorządowych Kolegiów Odwoławczych nie były planowane. W trakcie roku budżetowego jednostki te uzyskały dochody w kwocie 373 tys. zł, które pochodziły głównie z nadpłaconych wpisów od skarg kasacyjnych oraz kosztów postępowania sądowego. Wydatki na funkcjonowanie 49 Samorządowych Kolegiów Odwoławczych w ustawie budżetowej na rok 2022 zostały zaplanowane w wysokości 148 92 tys. zł. Z tego wydatki bieżące w kwocie 146 600 tys. zł oraz wydatki majątkowe w kwocie 1492 tys. zł.

W trakcie wykonywania budżetu wydatki zostały zwiększone do kwoty 154 418 tys. zł. Zwiększenie było głównie wynikiem przeniesienia środków z rezerw celowych na sfinansowanie kosztów postępowania oraz wpisów od sporządzonych skarg kasacyjnych w kwocie 1837 tys. zł, wydatków bieżących w kwocie 3992 tys. zł oraz zakupu samochodu służbowego dla Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Gorzowie Wielkopolskim w kwocie 120 tys. zł.

Ponadto zwiększone zostały środki na wypłaty odpraw emerytalnych i rentowych, nagród jubileuszowych oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w kwocie 718 tys. zł. Łącznie wydatki zostały zrealizowane w wysokości 152 805 tys. zł.

Wydatki bieżące w kwocie 151 529 tys. zł zostały przeznaczone głównie na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla etatowych członków kolegiów i pracowników biur oraz wynagrodzenia bezosobowe, w ramach, których finansowane są przede wszystkim wynagrodzenia dla pozaetatowych członków kolegiów, jak również na sfinansowanie kosztów działalności 49 jednostek. Wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 1276 tys. zł, w tym głównie na zakup samochodów służbowych, sprzętu informatycznego i biurowego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję.

W rolę koreferenta tym razem wcieli się pani poseł Józefa Szczurek-Żelazko, z którą mamy połączenie i której oddaję głos.

Poseł Józefa Szczurek-Żelazko (PiS):

Dzień dobry, panie przewodniczący.

Swój koreferat dołączę do protokołu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo.

W związku z tym otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać z państwa głos? Nie widzę zgłoszeń. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Nie słyszę żadnego sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną.

Pozostaje przyjęcie opinii Komisji Finansów Publicznych o rozpatrzonych częściach budżetowych. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Nikt nie zgłasza się ze sprzeciwem. W związku z tym stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną wobec wszystkich części budżetowych rozpatrywanych na dzisiejszym posiedzeniu.

Szanowni Państwo, jeśli idzie o wyłonienie przedstawiciela naszej Komisji do przedstawienia opinii na posiedzeniu Komisji Finansów, w związku z tym, że Komisja dzisiejsza ma zdalny charakter, a tylko ja tutaj pozostaję obecnym, w związku z tym nie

pozostaje mi nic innego, jak podjąć się próby reprezentowania Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej wobec Komisji Finansów.

Czy są jakieś inne głosy? Nikt się nie zgłasza. W związku z tym stwierdzam, że przewodniczący Tomasz Ławniczak, przewodniczący Komisji, został przedstawicielem Komisji i osobą upoważnioną do przedstawienia opinii Komisji Finansów.

Na tym porządek dzienny został wyczerpany.

Zamykam posiedzenie.

Informuję, że protokół z posiedzenia Komisji, wraz z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu, będzie do wglądu w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Dziękuję bardzo.